

palestra els higienistes escolars, els metges de la prostitució, els inspectors del treball vigilant l'higiene industrial, els inspectors provincials i municipals de Sanitat, els metges militars, etc.

L'iniciativa privada organitza lligues i institucions que superen moltes vegades l'eficàcia dels organismes oficials. I arreu veurem la lluita antituberculosa, l'anticancerosa, l'antialcohòlica, l'antivenèrea, etc., etc.

Es celebren Congressos i assemblees, es publiquen revistes, articles de difusió cultural, de vulgarització científica per a il·lustrar al gran públic del perill dels morbosismes socials i la urgent necessitat de combatre'ls. Els Congressos eleven llurs conclusions als Estats per a informar-lo degudament i proposar-li els mitjans d'ineludible aplicació per a remeiar el mal.

El públic serà sempre sord de naixença i no vol assabentar-se de res que li interessi i l'Estat n'és de conveniència pels grans compromisos creats que es resisteixen a ésser gens sacrificats per les coses de veritable utilitat general.

Les peticions sanitàries cauen damunt del legislador que s'excusa posant-se l'impermeable de les finances nacionals esgotades... Els higienistes criden constantment el bíblic «Fiat lux» i els caps de finances de l'Estat contesten amb un imperturbable i descoratjador «Non possumus»...

I, per aquest mecanisme, esdevenen estèrils totes les iniciatives, ineficaços els Congressos sanitaris i veritables ficcions higièniques totes les activitats oficials.

La mortalitat i la morbositat continuen el seu aterrador percentatge perquè la lluita no traspasa els marges de la «Gaceta» o dels llibres dels Congressos. L'esperit de combat queda relligat i presoner dins l'enquadernació de tant de paper com s'ha gastat sense profit.

Les activitats mèdiques de caràcter social són rebudes amb notòria hostilitat. Son tan perturbadores, tan poc conservadores, que la legislació ha oposat sempre un dic a la temuda ona sanitària.

Per part de molts estaments socials, l'invasió mèdica té quelcom de bàrbara i cruel com ho són sempre les obres sanitàries purificadores.

El criteri mèdic sobre la responsabilitat, sobre la fidelitat dels testimonis, trobarà sempre enfront la casuística arcàica i suprafísica dels juriconsults.

El criteri biològic de l'ensenyament primari,

que preconitza la Medicina escolar, aquell anhel de Pedagogia científica que preconitzen arreu del món, abans d'arribar a beneficiar als escolars hauria de passar per damunt de molts mestres que, naturalment, formen el quadro per evitar tan piadosa tasca. El metge diu: «L'escola tota pels nois» i ells contesten: «L'escola pels nois i principalment pels mestres»...

I així successivament en tots els ordres.

Sempre que un metge, en nom de la biologia i dels avenços científics, s'atreveix a proposar una reforma, sorgeix automàticament un advocat i jurisperit a combatre-la i refutar-la.

El metge parla en nom del demà, d'un esdevenidor més venturós i l'advocat contesta en nom d'ahir, del passat, que vol perdurar. Parlaran sempre i no podran entendre's mai. L'un parla amb la vista enlairada cap al sol que neix i l'altre d'esquena a ell, amb la vista encara encisada pels raigs esmortuits del sol que se n'ha anat a la posta.

I amb aquesta eterna discussió dels dos més caracteritzats litigants en el camp de la Sociologia, de que són «galgos» per l'un i «podencos» per l'altre, l'humanitat va ésser víctima dels seus implacables perseguidors: l'ignorància i les malures socials.

No obstant, el desencany no ha pogut fer el niu al cor de l'humanitat. Les idees de reforma que van néixer al cervell d'un geni, no moren fins que han estat una plena realitat. Morim nosaltres, no les idees que la ciència mèdica apadrina per infondre a la societat.

Pasteur, p. ex., està per damunt de tots els legisladors i els seus descobriments s'han obert pas dins de totes les legislacions. La Medicina social porta encara avui, l'embranchida pasteuriana.

La defensa contra les epidèmies és el mèrit de més noblesa per la Medicina social. La verola, tifoidea, diftèria, lepra, paludisme; còlera; febre groga; peste; etc., etc., són palesa mostra de la importància assolida per l'actuació del metge.

La defensa contra l'alcoholisme és obra del metge que ha imposat, ajudat de les lligues de temperança i abstèmia, les obres d'Estokolm i Gottenburg i la famosa llei seca dels Estats Units. Encara que amb menys intensitat, als altres països s'han realitzat també lluites antialcohòliques, L'universalitat del mal farà que s'universalitzi el remei.

La defensa contra la tuberculosi està en plena